

Második és harmadik hónap, az ébredező öntudat

Születés után a negyedik héttel véget ér az újszülöttkor. Elkezdődik a csecsemőkor, az a csodálatos időszak, amikor a kisbaba öntudata ébredezni kezd. A második és a harmadik hónap eseményei olyan élettani, lelki és társas viselkedésbeli változásokat hoznak, amelyek elindítják a csecsemőt az önálló cselekvés és gondolkodás útján. Megjelennek az első tudatos érzelmek, képessé válik a tudatos hangadásra, a szándékos sírásra, hogy jelezze a hangulatát vagy a szükségleteit. A tudatos irányítás a mozgásaiban is megjelenik, az érzékszerveivel is egyre pontosabban érzékeli a környezetében zajló történéseket.

Kire hasonlít?

Az eddigi rövid, napi 2-3 órás aktív ébrenléti időszak fokozatosan hosszabbodik, a baba és a mama egyre több időt tölthetnek egymásra figyelve, így kölcsönösen egyre jobban megismerhetik egymást. A pici temperamentuma, személyiségbeli adottságai is határozottan megmutatkoznak. Vannak babák, akiknek testtartása, mozgásai, tekintete nagy aktivitást mutat, figyelmük éber, és vannak olyanok, akiknek a vérmérséklete lassabb, nyugodtabb. Vannak erőteljes hangú, sokszor gőgicsélők és vannak csendesebbek. Az

alvás és ébrenlét ritmusának kialakulása nagyban függ a személyiségvonásoktól, de ugyanennyire a család szokásrendjétől. Ezek a jellembeli különbségek természetesek, és azt is érdemes figyelembe venni, hogy a baba tulajdonságai között mindig megtalálhatjuk a család többi tagjának előnyös vagy kevésbé előnyös jellemvonásait. Tehát a baba személyisége hat a szülőkre, az egész családra, de ez fordítva is igaz, a két tényező kölcsönhatása alakítja ki a baba és mama mindennapi szokásait.

Hangulat

A második hónapban a kezdeti szopási nehézségek rendeződnek, javul a baba emésztése, ezért kevesebbszer fáj a pocakja és egyre csökkennek a látszólag ok nélküli sírások. Ha valamiért sír és felveszik vagy beszélnek hozzá, akkor hamar megnyugszik, mert megtanulja, hogy figyelnek a jelzéseire és minden esetben bizton számíthat az édesanyjára. Nagyon szereti, ha foglalkoznak vele: ha beszélgetnek vagy mókáznak vele, vagy ha apa bohóckodik neki. Nagyokat mosolyog, még kacaghat is, és ő is akár negyed órán keresztül is tud „beszélgetni”.

A harmadik hónapban a legtöbb baba spontán áttér a négy óránkénti evésre, és éjjel akár 8-10 órát is alszik egyfolytában. Persze ezt még nem tartja be pontosan, átmenetileg bármikor felborulhat az alvás-ébrenlét törékeny ritmusa. Ha éjjel fölébred, nyugóskodik, különböző hangokkal segítséget kér vagy sír, annak mindig oka van. Mindig érdemes figyelembe venni ezeket a jelzéseit, de ügyelni kell arra, hogy akár felveszi az anya, akár csak beszél hozzá és megsimogatja, vagy akár maga mellé veszi a szülői ágyba, mindenképp olyan megoldást válasszon, ami hosszútávon fenntartható, ami mindenkinek kellemes és idővel nem kell egy nehéz leszoktatási folyamatban ezt megszüntetni. Minden babának előbb utóbb meg kell tanulnia egyedül elaludni, és ha az anya sok szeretettel és türelemmel segíti ebben, akkor nyugodtan fog aludni, és nem szorong az egyedüllétől.

Kapcsolat

Az érzékszervekhez tartozó idegpályák érésével a baba látása és a hallása élesedik, az érdekes hangokra és látnivalókra aktívan felfigyel. Ha közel hajolnak hozzá, érdeklődve figyeli az emberi arcot, és egy veleszületett adottsággal képes az arckifejezések automatikus utánzására. Képes megkülönböztetni az emberi beszédet másféle hangoktól és nagy élvezettel is hallgatja azt. Egy-egy elégedett torokhanggal vagy magánhangzószerű hangocskával jelzi, ha jól érzi magát. 8-10 hetes korában tudatosan is visszamosolyog a kedves vagy ismerős hangokra, arcokra, ez az első úgynevezett szociális mosoly, amely megindítja a társas kapcsolatokat, az anya-gyerek közötti szoros kötődés kialakulását.

Háton fekve a fejét még nem mindig tudja középen hosszan megtartani, a közeli mozgó tárgyakat még csak rövid ideig követi a tekintetével. Először az oldalirányú szemmel követés, majd ahogy egyre jobban érdeklődik a körülötte lévő fényekre, mozgásokra és a hangokra, a második hónap végére fölfelé és lefelé is tudja majd a tekintetét irányítani.

Az érzékelés fejlődésével egy ütemben kezdi megkülönböztetni a családtagokat az idegenektől. Ha ismerőst lát maga körül, igyekszik hangokkal felhívni magára a figyelmét. Egyre kevesebbet sír és egyre többet mosolyog vagy nevetgél.

Hangok

A baba differenciáltabb sírása hathetes kortól hallható. Ha kisebb kellemetlenség éri, akkor a sírás is kis intenzitású, de unalmában is hasonló a hangzás. Fájdalomra magas, erős hanggal sír, ami egy idő után elhalkul. Ha éhes, szinte ugyanolyan erőteljesen sír, de ekkor nem csendesedik el.

A második hónapban elkezdődik a gőgicsélés, ekkor a baba sorra próbálgatja a különböző hangokat. A „beszélgetés” mennyiségét a környezet érdeklődése, kedvessége, a válaszadás, a visszagőgicsélés növeli.

Három hónapos korban megjelenik egy összetettebb hangadás, a gagyogás. Ekkor még olyan hangokat is hallat a baba, amelyeket a saját anyanyelvében később nem is fog használni. A beszédszerveivel való játék közben a gagyogással fejleszti ki a későbbi beszéd alapjait úgy, hogy elsajátít bizonyos izommozdulatokat. Minél többet gagyog a baba, annál tökéletesebben fejlődik majd a beszédkézsége.

Mozgás

A csecsemőkori reflexek még aktívak, de láthatóan egyre csökken az aktivitásuk. A fogó reflex a harmadik hónapra eltűnik, és a kezébe adott csörgőt már nem ejti el, hanem rövid ideig megtartja, és pár pillanatra megnézi. A szopó-kereső reflex leépülésével a szopáshoz szükséges kereső mozdulatokat és a száj és a nyelv szopómozgásait is már maga irányítja. Ha megpillantja a cumisüveget vagy azt látja, hogy édesanyja szoptatáshoz készülődik, akkor cuppogni kezd.

Háton fekvéskor jól látni még azt a jellegzetes babatesttartást, amikor a feje elbillen az egyik oldalra és eközben az arca felőli oldalon kinyúlik a karja és a lába, míg az ellentétes oldalon behajlítódik, ez a reflexes tartás indítja el a szem-kéz koordinációt és a megfordulást.

A baba izomzatának tónusa fokozatosan lazul, nagyokat nyújtózkodik, lazán hadonászik a kezével és a lábával. Felemeléskor a fejét egy vonalban megtartja a törzsével, és az egész testével aktívan segít felemelkedni.

Hason fekvésben legtöbbször a fejét oldalra fordítva pihenteti, ha változtatni szeretne ezen a testhelyezeten, akkor 2-3 centiméterre megemelve átfordítja a másik oldalra. Pár hét múlva már magasabbra emelve rövid ideig a fejét közepén meg is tartja és a közvetlenül előtte lévő játékot vagy a babakendőt mintáját pár pillanatig figyeli.

A magzati póz hajlított testtartása még jellemző rá. Térdben behajlított lábait hason fekvéskor maga alá húzza, karjait a feje mellett tartja, lazán becsukott tenyerében szinte mindig összegyűlik a szösz. Amikor ébren van és aktív, akkor a lábával kúszo mozdulatokat tesz, jóízűen moco-rog, ezekkel az akaratlan mozgásokkal fejlődik az izomtónusa.

A harmadik hónapban a mozgásaktivitás tovább fokozódik, már nem csak akaratlan tömeges mozgásokat láthatunk, hanem a szándékosság is megjelenik. Jókedvét nem csupán hangokkal és mosollyal fejezi ki, hanem mozgással is. Ha közeledni látja az édesanyját, örömmel rúgkapál és hadonászik a kezével.

Nem csak a szemével követi a tárgyakat, hanem háton fekvésben az egyik oldalról átfordítja a fejét a másikra, miközben nem téveszti szem elől a játékot. Ha ölbe veszik, már szinte segítség nélkül megtartja a fejét és körbenézeget.

A hátán fekve felfedezi a saját kezét, hosszasan tanulmányozza azt és az ujjait, és meglepődik, amikor eltűnik, majd újból megjelenik a látóterében. Mivel képes arra, hogy a teste mellől maga elé emelje a karjait, apránként felfedezi a saját arcát, a szemét és a száját.

Hason egyre ügyesebben emeli fel és tartja meg 10 cm magasan a fejét. Alkarjára támaszkodva könyököl, a mellkasát kissé megemeli és akár 10 percig is nézelődik. Ha elfáradt, lerakja a fejét és pihen.

Az egészséges mozgás fejlődés szempontjából érdemes figyelni arra, hogy a baba hason és háton is játszasson. Háton fekvésben megtanulja a lábait, a karjait felemelni és mozgatni, valamint a manipulációs készségek alapjai is itt kezdődnek. A hason fekvésben a fejemeléssel és a törzs talajról történő megemelésével elindul az a genetikailag kódolt felegyenesedési folyamat, amely az önálló állással és járással fejeződik be.